

БЪЛГАРСКИ ВЕСТНИК

бр. 6, година VIII, 30 юни 2002 г. Будапеща, Унгария

ОТЕЧЕСТВО ЛЮБЕЗНО, КАК ХУБАВО СИ ТИ!

Отечество любезно, как хубаво си ти!
Как чудно се сине небето ти безкрайно!
Как твоите картини менят се омайно!
При всеки поглед нови, по-нови красоти:
тук весели долини, там планини гиганти,
земята пълна с цвете, небето със брилянти...
Отечество любезно, как хубаво си ти!

Коя земя от теб е по-пъстра, по-богата?
Ти сбираш в едно всички блага и дарове:
хляб, свила, рози, нектар, цветя и плодове,
на Изтокът светлика, на Югът аромата
горите ти са пълни с хармония и хлад,
долините с трендафил, гърдите с благодат.
Коя земя от теб е по-пъстра, по-богата?

Отечество, не си ли достойно за любов?

Иван Вазов

В БРОЯ ЧЕТЕТЕ:

Папа Йоан-Павел II в
България

Среща с министър-
председателя Петер Медеши

Вести от самоуправленията

Културни новини

Чествания на 24 май

Лечение с восък и прополис

Среща с Дюла Грошич

Материали и техника на
иконата

Уважаеми Читателю!

През последните месеци ми се наложи няколко пъти да ходя до България. Това бяха чисто лични, а не служебни пътувания. Затова и не проведох никакви официални срещи. Просто няхах запланувани такива. няхах и време, а и поводът за посещенията не ме подтикваше към тях.

Когато обмисляхме тематиката на настоящия брой на "Български вестник" и прочетох, за кой ли път вече, стихотворението на Иван Вазов "Отечество любезно, как хубаво си ти..." в главата ми нахлуха хиляди спомени от детските години и се смесиха с пресните впечатления от България. Видях, че небето все така се синее, че картините все така омайно се менят, че земята е пълна с цветове, а горите с хармония и хлад, че тук са събрани всички блага и дарове и пр.и пр.

Ако прочетем втората половина на стихотворението (поради липса на място не го публикуваме цялото) ще видим, че поетът вероятно е изпитвал горчилка и болка от установените някои порядки в тази прекрасна страна, когато през 1882 г. е създал стихотворението, за да възкликне "Ти рай си, да; но кой те прилично оценява? ... и ние в тебе, майко, ще умрем чужденци!" Не съм специалист, нито критик, не искам, а и не мога, да правя литературен анализ на творбата. Вероятно дядо Вазов е имал причини да пише така. Основания за недоволство имаме и днес, за съжаление сигурно не по-малки от тези на народния поет. Припомням си всичко това, уважаеми Читателю, и правя тази съпоставка, за да се опитам да Ви спечеля за съучастник в оценката на последните ми впечатления от България.

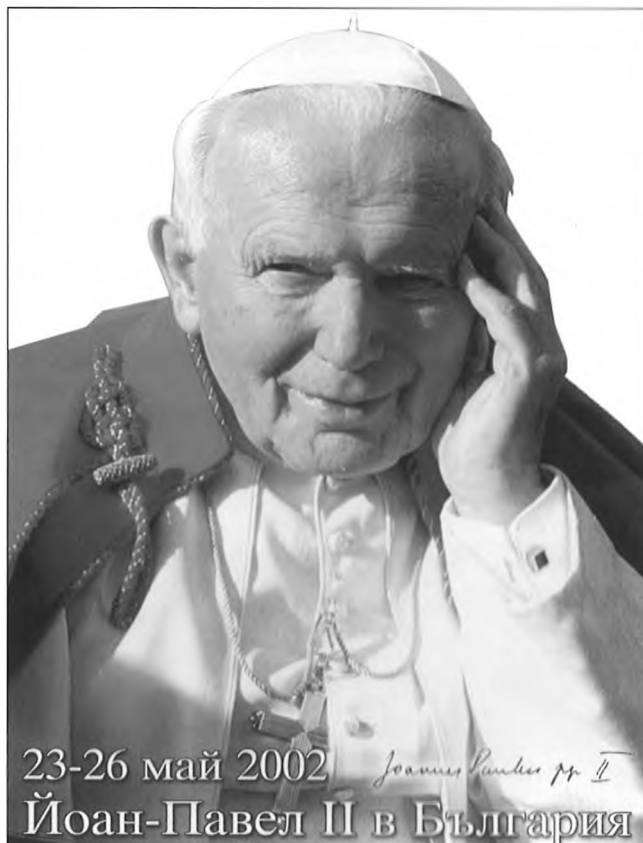
Всички от моето и от по-старото поколение сме живи свидетели на главоломните промени в нашата Родина. Знаем, че последните години много митове се срутиха в развалини, че всекидневното на хиляди хора беше и е свързано с лишения и страдания. Но искам да вярвам, че нещо в България все пак се променя в положителна посока. И това може да се види по улиците на София, по хубавите магазини, по видимата чистота, по подновените и новопостроени сгради, по новите автобуси и пр. Не искам да ме разберете криво, не правя агитация и не казвам, че страната ни е пълна с доволни и щастливи хора. Но живота си тече, хората работят, почиват, радват се, страдат, любят, раждат и отглеждат деца. Преди няколко седмици бях на сватба в България. Покани ме мой приятел, чиято дъщеря се задоми. И което ми направи впечатление – на сватбата музиката беше изключително българска – песни, танци, хора. Истинска българска сватба! И това заседна някак си в сърцето ми. Защото "Отечество любезно, как хубаво си ти!" е и мое, наше Отечество!

Димитър Цуцуманов

ПАПА ЙОАН-ПАВЕЛ II НА ПОСЕЩЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

От 23 до 26 май 2002 г. главата на римокатолическата църква и Ватикана папа Йоан-Павел II направи официално посещение в България. Освен София той посети още Рилския манастир и Пловдива.

По-долу поместваме част от речта на Негово Свещейшество при посрещането му на българска земя:

България със своето географско положение е един своеобразен мост между Източна и Западна Европа – почти като един духовен кръстопът – земя на срещи и взаимно разбирателство. Тук са съсредоточени човешките и културните ценности на различните континентални области, които са намерили прием и уважение. Бих желал публично да почета това традиционно гостоприемство на българския народ, като припомня по-особено изключителните му заслуги за спасяването на хилядите евреи по времето на Втората световна война.

Нека Божията Майка, особено обичана и почитана тук, пази България под своя покров и помага на народа да израства и напредва в братството и съгласието! Нека всемогъщният Бог да ни даде своя благослов за тази ваша благородна страна, като й осигури цветущо и спокойно бъдеще!"

ДАР ОТ ПРОФ. Д-Р ДОЧО ЛЕКОВ

Известният български учен-литературовед и задълбочен изследовател на българската възрожденска литература и книжнина проф. д-р Дочо Леков подари на библиотеката на Българското републиканско самоуправление три свои книги с посвещение: "Литература, об-

щество, култура"; "Л. Каравелов - творец, гражданин, съвременник"; "От сън дълбок се събуди!".

Книгите бяха предадени от сина на професора Велислав Леков и неговата съпруга Ирена Лекова.

Българското републиканско самоуправление сърдечно благодари за вниманието и подаръка на видния български учен.

СРЕЩА С МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПЕТЕР МЕДЕШИ

На 6 юни т.г. в сградата на Парламента председателите на републиканските малцинствени самоуправления се срещнаха с министър-председателя на Унгария Петер Медеши.

Българското републиканско самоуправление беше представено от неговия председател Димитър Цуцуманов.

ВЕСТИ ОТ САМОУПРАВЛЕНИЯТА

Будапеща, XI район

24 май, денят на св. Кирил и Методий, създатели на славянската писменост, денят на българската култура, най-българският празник, беше отпразнуван от българите в XI столичен район с посещение в Залавар.

Там се намира единственият в Унгария паметник на светите братя, а местното училище носи тяхното име.

От 11 ч. в католическия храм в Залавар отец Стефан Мамаков с още двама свещеници отслужиха икуменическа служба, след което хората към местното училище изпълни кратка програма от български песни на унгарски език.

С автобуса се отправихме към паметника край Залавар. Кметът г-н Инцван Беркенеш предварително се бе погрижил за реда и чистотата. Прекрасна музикална програма изпълниха учениците от Залавар, към

тях се присъединиха и учениците от българското училище "Христо Ботев" в Будапеща с български песни и народни танци, а накрая всички присъстващи изпяха незабравимия химн на празника "Върви народе, възродени..."

След програмата и приветствените слова бяха положени венци и цветя пред паметника на светите равноапостоли. Както всяка година така и сега вещ организатор на тържеството беше и г-жа Верка Живкова.

Кметът на Залавар, директорът на местното училище и свещениците поканиха групата на кратък разговор, на който бяха разменени мисли и препоръки за бъдещото сътрудничество. След това групата се сбогува с любезните домакини, благодарихме за гостоприемството, предадохме скромен подарък за селището и си обещахме нови срещи.

На път за Будапеща с интерес изслушахме разказа на г-жа Вера Боч-

кова, която е прекарала детството си в околностите на гр. Кестхей.

В тържеството участваха консултът на РБ г-н Димитър Миятев, председателят на БРС г-н Димитър Цуцуманов, директорът на българското училище г-н Златан Тодоров и учители, членовете на БС в XI район г-жа Райна Симеонова и г-н Антони Дончев и много гости от района.

На 26 май в столичното читалище на бул. "Фехервари" 47 се състоя за шести пореден път в района "Ден на малцинствата".

Денят беше открит със слово от кмета на района г-жа Каталин Юхош. Осемте малцинства в района отново представиха една интересна и запомняща се програма, може би най-добрата от проведените досега. Българското малцинство този път беше представено от новосъздадената българска танцова трупа на българските жени в столицата "Зорница" с ръководител г-жа Лили Зафирова. Нестинарският им танц получи най-продължителните аплодисменти, а участничките в състава – най-красивите рози!

Илия Маринов

Дебрецен

На 8 юни Българското самоуправление в Дебрецен организира тържество за 24 май, което се проведе в "Центъра за свободно време" на фармацевтичния завод "Биогал". Имаше кратка програма, посветена на празника на българската култура, българска народна музика, песни и традиционното представяне на българската кухня.

Писмо от Мишколц

Не зная чия е била идеята за провеждане на "изнесени" заседания на Българското републиканско самоуправление съвместно с някое местно самоуправление, на което да се обсъдят общо някои актуални въпроси на нашата работа, да се обменят мисли, опит и пр., но заседанието в Мишколц беше добре подготвено и съчетано с отпразнуването на 24 май, денят на славянската писменост и на българската просвета и култура.

Програмата беше двудневна. На 17 май пристигнаха нашите сънародници от Пейч, Дебрецен и Будапеща и заседанието започна. Представителите на отделните местни самоуправления информираха за работата си, за трудностите, с които се сблъскват, за проявите, които са организирали или предстои да проведат, изобщо за своето всекидневие и дейност. Не след дълго пристигна и нашият уважаван гост г-н Тамаш

Коболт, кмет на гр. Мишколц, който беше така любезен да приеме поканени. Разговорът с него протече интересно и вълнуващо, ние му поставихме много въпроси, на които той даде конкретен и откровен отговор. Председателят на БС в Мишколц Янош Вълчев информира госта за дейността на нашето самоуправление, която той оцени като успешна и много полезна за българите в града и околността. Тук е мястото да кажа, че всяка наша проява, всеки наш успех дължим на Кметството в града, на г-н Т. Коболт, на унгарската държава. Щастливи сме, че живеем в една страна, където нейните граждани са с равни права и задължения, където малцинствата могат свободно да извяват своята национална принадлежност, да пазят и развиват своите културни традиции. В нашия град има вече четвърто поколение българи, които пазят своя дух, обичай, език, пеят български песни, играят български хора, изобщо запазили са се българи.

На другия ден програмата продължи с полагане на венец пред паметната плоча на сградата, където някога се е помещавало българското училище. За спомените от това време говори г-н Коста Ганчев, бивш възпитаник на училището, а внучетата на една от учителките рецитираха две български стихотворения. Венец и цветя положихме и пред паметната плоча на художника от български произход Миклош Мажаров, носител на много унгарски и български отличия.

Отбихме се и в седалището на нашето самоуправление, където почерпихме гостите с българска баница и питка, след което се отпразнувахме към крепостта в Дюшдьор, където седемте местни малцинствата организираха своя Еърни фестивал на малцинствата. От наша страна български танци изпълниха съставите "Росица" и "Янтра".

Гост на нашите тържества беше и българският посланик в Унгария г-н Светлозар Панов.

д-р Мария Николаева

КУЛТУРНИ НОВИНИ

Концерт за 24 май

Посолството на РБ в УР, Българския културен институт и Столичното българско самоуправление организираха на 27 май в камерната зала на "Вигадо" празничен концерт по случай деня на славянската писменост и българската култура. Концертна програма изпълниха българска оперни певци.

Слово за празника произнесе българският посланик Светлозар Панов.

Честване на 24 май

На 23 май в Българския културен институт се състоя честване на 24 май, на което директорът Валентин Стоичков връчи на Мина Пап, изкуствовед, Светла Кьосева, поетеса и преводач, Димитър Танев, председател на ДБУ и Янош Миклош Кадар, художник наградите на българското Министерство на културата – почетна грамота с плакет – за приноса им в развитието и популяризирането на българската култура.

Гост-пианистът Светослав Лазаров изпълни концертна програма.

Художествена изложба

На 29 май Българското републиканско самоуправление и Институтът за унгарска култура организираха в салона на Българския културен институт в Будапеща изложба на български художници га средноевропейския пленер в Тайя. Изложбата беше открита със слово от Ишван Керекдярто, ръководител на пленера.

За изложбата беше отпечатан илюстриран с творби на участниците каталог, в който са включени и живеещите в Унгария български художници.

На откриването присъства българският посланик в Унгария Светлозар Панов.

Изложба на Карой Саренчев

В галерия "България" Българското републиканско самоуправление организира на 17 юни изложбана нашия сънародник от Унгария Карой Саренчев. Слово при откриването произнесе унгарският писател и критик Чаба Козак. Галерията се оказа наистина малка, за да побере многото гости, но настроението пък беше отлично не от чашата шампанско, с което бяха почерпени гости-те, а най-вече от изпълнението на латиноамериканският състав от музиканти, които са и прототип на някои от картините на Карой Саренчев, включени в изложбата.

Нови български книги на унгарски език:

Ивайло Петров "Хайка за вълци" – издателство "Маси"

Антология на новата българска лирика "Бронзови мигли" – издателство "Маси"

Книгата бе представена на читателите на 3 юни 2002 г. в библиотеката "Сабо Ервин" от Светлозар Панов извънреден и пълномощен посланик на РБ в УР, Калас Мартон, председател на Съюза на унгарските писатели и Сонди Дьорд-съставител на книгата, директор на Унгарския културен Институт в България

Българска изложба в XI район

На 19 юни Българското самоуправление в XI будапещенски район организира в галерията на ул. "Бела Барток", 32 изложба от фотоси на български манастири и творби на художника-приложник Антони Дончев и иконописеца Петър Петров. На откриването говориха отец Стефан Мамаков, свещеник при българския православен храм в Будапеща и Илия Маринов, председател на българското самоуправление в района.

Изложба на Клаудия Орос

На 6 юни в Българския културен институт режисьорът Геза Балог откри със слово изложбата на сценографката Клаудия Орос, художествен ръководител на театър "Колибри", носител на наградата "Ясан Мари", българка живееща в Унгария.

Съставът "Малко театро", с ръководител Габриела Хаджикостова, представи своята последна постановка "Докосване".

Среща с живата легенда

Едва ли в България има любител на футбола, който да не знае името на вратаря на унгарския "златен отбор" от 50-те години Дюла Грошич. Случайността ме срещна с него на гара "Келети" почти половин век след като, още като дете, слушахм под високоговорителя в един малък провинциален град в България, мача Унгария-Англия в Будапеща, завършил 7:1 за унгарците. Бях го виждал много пъти по унгарската телензия, но това, че се срещнах "на живо" с него, с "черната пантера", с това че можах накратко да му разкажа за моите детски футболни вълнения, които бяха и вълнения на цялото мое поколение в България, почитатели на футбола, ме направи истински щастлив. А след малко пристигна и Бузански, десният защитник!

Като благодаря на случайността за тази среща, пожелавам здраве и сили на тези две живи легенди на унгарския футбол!

Петър Петров

Кратки вести

24 май на хълма Сечени

Този път най-близкият неделен ден бе 26 май и той събра стотици българи на хълма Сечени, както вече от 81 години насам. Програмата не поднесе изненади, но може би тъкмо повторемостта е най-сигурният белег за изградена от десетилетия традиция. Топлото време благоприятстваше за настроението на празника. Кебапчетата бяха достатъчно. Бирата студена. Имаше програма на Българското училище, децата изпяха "Химна на Кирил и Методий". Танцовите състави (Росица, Янтра, Мартеница) се представиха с най-доброто, което могат и публиката беше благодарна. Отец Стефан освети празника, посланик Панов (едва освободил се от други ангажменти) пристигна на бегом, за да произнесе празничната реч. И всичко продължи до късния следобед.

2 юни – денят на Ботев

Пред паметника на Ботев в двора на Българския културен дом, както всяка година, се събраха представителите на българските институции, за да почетат паметта на Ботев и на загиналите за българската свобода. Преди това те взеха участие в панахида, посветена на загиналите, в Българския православен храм "Св. св. Кирил и Методий". По традиция церемонията по поднасянето на венците (в която взеха участие представители на всички български институции с изключение на Българския културен институт) започна в 11.00 часа (българско време: 12.00 на обед), когато в

България свирят сирените, заглъхва движението и всеки отдава почит на героите. Присъстващите бяха приветствани от полковник Методи Милев, военен аташе при Българското посолство, и Николай Велков, заместник-председател на Дружеството на българите в Унгария.

Ден на детето

Фондация Про скола булгарика тази година отново организира ден на детето. На 2 юни от 11.30 в двора на българската църква се стекоха деца и родители, за да се повеселят в юнския ден. Днорът на църквата бе озвучен от български детски песни, за децата бяха окачени люлки, очакваха ги и разнообразни занимания. Участниците имаха възможност да си направят кукли от парцали, да тъкат на станчета, да работят с глина, да нижат мъниста, да рисуват на асфалт, да играят с балони. Всички деца получиха лакомства, а

рите, а и да се сплотят съставите – нещо крайно необходимо при напрегнатата състезателна обстановка по време на турнетата. Осъществяването на такова сериозно начинание изисква сериозни средства, които са набавени, благодарение на подкрепата на Министерството за младежта и спорта, Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария и Дружеството на българите в Унгария.

Както споделиха ръководителите на лагера Данчо Мусев и Анна Салаи, програмата е била наситена както с репетиции, така и с активна културна програма, разширяваща познанията на децата и младежите в различни области. При посещението до езерото Фертьо и разходката с корабче са се запознали с неговата флора и фауна (биология), направили са обиколка на Шопрон с екскурзовод (в помощ на обучението по история), разгледали са замъка на Естерхази във Фертьод. Всъщност и репетициите на съставите са били в гимнастическия салон на замъка.

Не по-маловажно е и представянето на съставите пред местните хора. На 8 юни във Фертьод "Росица" и "Янтра" изнасят едночасов концерт пред местната обществност, на който присъстват над 200 души. Българската атмосфера, създадена от динамичните изпълнения на танцьорите, се допълва и от българска кухня. Създава се истинска атмосфера на български събор, запързват се приятелства. Особено добри контакти се изграждат с кмета на Фертьодсейплак. Гост на тържествения концерт е и посланик Панов. На еднодневна екскурзия отиват и родителите на малките танцьори, които също присъстват на концертната изява. Проявата продължава с танци, в които се включват въодушевено и местните хора, спечелени завинаги за България. За това говори и поканата на кмета на Фертьодсейплак, според който гостуване трябва да се повтори и догодина.

За танцьорите от "Росица" лагер-школата във Фертьод е и сериозно приготвяне за първото им самостоятелно турне през лятото на остров Малта. От 29 юли до 5 август малките ни танцьори ще вземат участие в международен танцов фестивал. (И мнозина от тях ще пътуват за пръв път със самолет!) С. К.

най-добрите – касети с български песнички за деца. И занесоха всички изработените от тях предмети.

Танцова лагер-школа

Членовете на танцовите състави "Росица" и "Янтра" за пръв път взеха участие в организираната специално за тях танцова лагер-школа, която се проведе от 6 до 9 юни т.г. във Фертьод. В школата участваха 41 души. Освен познатите ни вече танцьори в нея бяха включени и новите попълнения, които са включени в репетициите само от няколко месеца. Целта е по време на школата не само да се затвърдят и развият уменията на танцьо-

Интервюто в този брой на "Български вестник" е `сборно`, с други думи се състои от три части. Поради главоломното настъпване на знойното и пълно с приключения лято и започването на туристическия сезон, предлагаме на вниманието на читателите разговор с представители на туристическите фирми "Кооптурист", "Робинзон турс" и "Нова турс", които организират летувания и екскурзии до и от България и имат "гарантирано" българско участие, що се отнася до специалистите, работещи в тях.

Разговаряме с г-жа Адриана Петкова – Пападопулос, шеф на офис на фирма "Кооптурист" в Будапеща.

Разкажете ни за историята на фирма "Кооптурист"? Какво място има тя на туристическия пазар в Унгария? Приоритетите преди и след 1989 г?

"Кооптурист" е една от най-старите туристически фирми в Унгария. Повече от тридесетгодишната ѝ история е нейното предимство – ползва се с доверието на клиентите и действа във всички сфери на туристическия пазар – вътрешен, международен и конгресен туризъм, билети за самолети и резервации за хотели по света, коли под наем, квартири в Будапеща и т.н. По същия начин и в Унгария можем да осигурим всякакви услуги на чуждестранни фирми или индивидуални клиенти. През изминалата година имаме общо 2 милиарда форинта оборот, с 18 постоянни офиса в страната и няколко сезонни край Балатон, както и много посреднически договори с други туристически фирми-партньори.

Откога работите в "Кооптурист", защо започнахте да се занимавате именно с тази дейност, не е ли малко "чужда" на Вашата хуманитарна насоченост? Каква е Вашата работа, разкажете ни за някои Ваши успехи?

Завърших история и философия с научна специализация по етнография през 1983 г. За най-важно считам да използвам придобитите знания в

практиката и да ги предавам – само така ги чувствам полезни, ако виждам, че от тях имат полза повече хора. А как и къде се популяризират знания по история, философия и етнография? В училище, в литературата, в пресата и медиите. Туризмът също е място за популяризиране на знания. Със специалност история част от колегите започват работа като екскурзоводи и музейни работници, особено като знаят и чужди езици. Аз не чувствам да съм в територия, чужда на хуманитарната област. Напротив, туризмът в основната си част е хуманитарна наука на икономически основи. Така при преместването ми да живея в Унгария към хуманитарното образование само трябваше да добавя икономическото и всичко си дойде съвсем на място. В Унгария започнах работа като екскурзовод и преводач, преподавах и в българското училище, после станах хотелиер и ресторантьор, сега работя като организатор в туризма и продажбите и съм ръководител на един от офисите на "Кооптурист" в Будапеща. Работата ми е динамична, изисква много внимание към клиентите, познаване на пазара – търсенето и предлагането. Нужни са експедитивност и решителност в решаването на оперативните проблеми, както и бързина и прецизност. Понякога осемте ми работни часа завършват без да съм усетила и в края на работното време чувствам само отиждането напрежение и удоволствието от новия успешен ден. Да, имам успехи в работата.

Радвам се, когато виждам постоянен клиент да влиза в офиса усмихнат. За успех считам и служебните пътувания, които ми бяха награда за добрите постижения в търговската дейност – Кипър, Египет, Португалия, Австрия, Испания и Майорка, гръцките острови Корфу, Родос, Крит и Санторини, Тунис и т.н. През изминалата година се класирах на второ място в нашата фирма по продажби през летния сезон, а тази година започна разширение на офиса.

Колегите ми във фирмата ме приемат с общ и доверие, приятно ми е да работя в такава обстановка. Този по-

зитивен контакт за мен бе истинска находка. Особено след работно място като Българския културен дом, където, подчертавам – не от страна на колегите ми, но срещнах много завист, намръщени лица и злост. Въпреки това обичах работата си и там. Гордея се с успехите и в работата си в "Рила" като управител на хотела, който тогава започна работа на съвременни начала. По-късно така стана и в ресторанта. Години наред се твърдеше, че ресторантът "не може да изкара повече от нулево салдо" и по този повод въпреки сватбите всяка събота за по 200-300 души, все беше с големи загуби. В края на 1997 г. управителният съвет на дружеството ми гласува доверие да бъда управител и на ресторанта. През 1998 г. след разходите за ремонти и подобрения, закупуване на нови съдове, прибори и покривки, бе увеличен и персоналът. Общият оборот нарастна с 8 млн. форинта. Така ресторантът постигна печалба от почти 2 млн. форинта, а общо печалбата от стопанската дейност на дружеството бе 10 млн. като бяха изплатени и много задължения, които домът имаше поради нерентабилното функциониране и липсата на контрол на ресторанта в продължение на 13 години. Това бе едно наследено неприятно положение. През 1992 г., когато постъпих на работа там, изплащахме сметки от предишни години, а ресторантът носеше твърда загуба поне 1 млн. форинта годишно, вместо да носи резултат и да се отделя за обновление на дома и за културни цели. Всеки се стряска от задълженията, но никой не проучи защо и как се образуваха. За съжаление хората не се интересуват, не разсъждават по въпроса и може би това бе и причина последното изборно събрание да стане курioз в историята на тукашната българска колония. Сега с т.нар. "издаване" на хотела и ресторанта домът загуби функциите си на българско културно средище в Унгария, загуби и престижа си. Но това би могло да бъде тема на един друг разговор.

Каква място заема България в туристическите оферти на унгарските фирми?

От миналата година България отново, след 10 годишно отсъствие в офертите, заинтригува унгарските туроператори. Може да се каже, че туристическите пътешествия са традиционна нишка към познанието на унгарците за българите и България. Съжалявам, че планираният чартерен полет Будапеща-Бургас не се осъществи през този сезон, това ще създаде някои трудности в укрепването на пазара в тази дестинация. Важното е, обаче, че България присъства в предлагането на все повече бюра, а с това и в съзнанието на хората. На корицата на проспекта на "Кооптурист" за този сезон най-голямата картина е от България – плажът на Поморие. Искахме да провокираме с това носталгията и връщането на унгарските туристи на познатите плажове. За възродения интерес към България не малка заслуга има и сегашният екип на българското посолство, който от няколко години хвърля сериозни усилия за укрепването на положителния български имидж. През 2000 г. по покана на посолството представители от няколко големи унгарски фирми, вкл. и "Кооптурист" посетиха България. Новостите, за които те съобщиха

на колеги и на обществеността предизвикаха повишения интерес към България през 2001 и през тази година. Французите имат една поговорка, много изразителна в нашия случай: "Човек не може да бъде враг на страна, която е посетил". Туризмът е прекрасна възможност за създаване на лоби, за набирание на нови приятели, може би най-добрата. Защото той е многосъставен и многопластов – в него са включени много области на знанието и живота – владеење на езици, комуникация, география, история и история на изкуството, гастрономия и хотелиерство, икономика и т.н. При добро поддръждане на една програма могат да се покажат най-хубавите постижения и качества на един народ заедно с природните дадености на страната. Тоест организацията не е маловажна. Това е най-трудната част от туристическия бизнес, защото тя е дело на повече хора, ако само на едно място става грешка и недоразумение, рекламацията и недоволството са на лице. Вярвам, че въпреки малките размери на унгарския и българския пазар, търсенето и предлагането на тях ще намерят точките на общите си интереси.

Каква е стратегията на фирмата във вътрешен и международен ас-

пект? Кои са популярните и обичани от клиентите маршрути?

Освен България нашата фирма предлага в голямо разнообразие места за почивка в други страни. Тази година са много търсени почивките в Кипър, Тунис, Египет, Испания и островите й, Гърция, Италия, Словения и Хърватска. Предлагаме голямо разнообразие и от вътрешни курорти и балнеолечебни центрове – Бюкфюрдьо, Хайдусобосло, Хевиз, Балатон, Матра и др. Офертите ни са обобщени в цветни каталози, които по желание на клиента изпращаме и по пощата. Резервациите се правят лично в офиса, защото са свързани с подписване на договор за туристически услуги и цени и с предплащане на аванс. По телефона даваме информация за местата и за промоциите. Организираме екскурзии за групи – деца и възрастни по всеки желан и търсен маршрут, имаме договори и с унгарски фирми, които са наши постоянни клиенти.

Благодаря на "Български вестник" за вниманието и за предоставената възможност да представя дейността на нашата фирма и пожелавам на читателите кренико здраве и срещи с нови, още по-интересни броеве на изданието.

Г-н Арон Якоб е изпълнителен директор на фирма "Робинзон турс". По рождение унгарец, но в душата си отчасти българин, той споделя мисли за настоящето и бъдещето на фирмата.

Как се породил идеята за създаване на фирма за туристически услуги? Защо избрахте именно това име?

Нашата фирма е създадена през 1994 година. Още като ученик и студент работех като екскурзовод на руски групи. След завършването на университета направихме семейна фирма за туризъм. За име на фирмата решихме да изберем название или лично име, което да звучи познато на всички езици, да бъде символ на нещо, свързано с приключения, пътешествия с интересно и непознато

пространство. Още повече, че в избора си трябваше да се съобразяваме и с вече съществуващите на туристическия пазар фирми. Оказа се, че името на великия герой, пътешественик, откривател, самотник Робинзон Крузо, все още не е "заето" и това щастливо обстоятелство ни помогна. Централният офис на фирмата се намира в Балатонфюред, а втората кантора е в Будапеща.

Какъв е профилът на "Робинзон турс"? Какво място заема фирмата от гледна точка на конкурентния пазар в тази област?

Занимаваме се предимно с приемане на чуждестранни туристи, главно от Русия, от другите източноевропейски страни, а от три години и от България. Вече разширихме спектъра на услуги и се специализираме в пред-

лагането на екскурзионни летиувания и до България. Имаме партньорски връзки с туристически фирми в България, с хотели на българското север-

МОРЕ, ПЛАЗ, ПОЧИВКА = WWW.BULGARIA.ROBINSONTOURS.HU

За информация и резервации: V. ker. Nádor u. 32.

Tel.: 475-6071, 301-6650; Виж още стр. 15.

но черноморие и предимно в Албена. Затова и предложенията ни са за летния сезон. А нека не забравяме и факта, че в не много далечно минало унгарските туристи с удоволствие се наслаждаваха на природните дадености и добрите условия на Черноморието и неговите курорти. Унгарците се привличат от недълбоките пещчливи плажове и ниските цени. За съжаление малко са хората, които предпочитат историческите паметници, забележителностите в страната, например Рилския манастир.

Услугите, които предлагаме са за групов туризъм, защото те са по-евтини, но естествено пътуванията ни не изключват организирането на самостоятелни или семейни маршрути за отпих.

Както вече казах, един от нашите приоритетни профили са екскурзиите до България. За изминалите дванадесет години животът не спря дори и там. Динамичните промени наложени от пазарната икономика са осезаемо видни. Вече няма дефицитни стоки или липса на хранителни продукти. Задоволени са и най-големите изисквания. В Унгария има една, две фирми, които се занимават с България, но това не е техен основен профил.

Наблюдаваният през последните години спад на туристи от източноев-

ропейските страни се дължи преди всичко на въвеждането на визи за туристите от Русия (за Унгария това са най-скъпите визи за руснаци в цяла Европа), на шенгенските визи за българи и на финансовите им възможности. Но от миналата година се наблюдава леко увеличаване на интереса от страна на българските туристи.

Програмите, които организираме за пристигащите групи са два вида: стандартни и по заявка за специална програма. В стандартните маршрути включваме разглеждане на Будапеща, завоя на река Дунав, посещение на Балатон, Егер. Те са придружени с представление на фолклорна програма, дегустация на вина и др. и са с времетраене от 3-4 дни. Курортните летиувания край Балатон, Хенгз или на друго място са с продължение 2-3 седмици.

Позволете и един личен въпрос: Като унгарец защо избрахте да се занимавате именно България?

За мен този въпрос има най-естествения отговор. Защото дори и по произход да не съм българин, то по душа аз се чувствам отчасти такъв. От втори до седми клас учих в българското училище в Будапеща, по-късно баща ми работи като лектор в Софийския университет, в България завърших

гимназия и Университета за народно и световно стопанство по специалност "Международни икономически отношения". Завърших следдипломна квалификация по туризъм в икономическия университет в Будапеща.

Разкажете ни за плановете на "Робинзон турс"?

В нашето динамично време ние трябва да имаме ясно изготвена стратегия. Възнамеряваме да разширим, да обогатим и наситим предложенията ни, свързани с България. Търсим нови възможности, задоволяващи дори и най-високите изисквания. Нашата цел е, когато се каже името на България, то да се свързва с това на "Робинзон турс". Затова взимаме участие и в международните туристически борси "Пътешествие" в Будапеща, където нашият щанд призовава вниманието на посетителите през пролетта на тази година и с изпълнението на живо на танцовите състави "Янтра" и "Росица". Това създаде настроение и увеличи интереса към нас. Друга важна цел е да привлечем вниманието на българите, живеещи в Унгария към нашите предложения. Верно, те сигурно познават България, но чрез нашите достъпни цени и маршрути те могат да я преоткрият и изпитат истинско удоволствие.

Потърсихме българско-унгарската фирма за туризъм "НОВА ТУРС" ЕТ. Нейният изпълнителен директор г-н Георги Вълчанов беше любезен да отговори на нашите въпроси.

Как и кога решихте да създадете фирма за туризъм?

Фирмата официално е регистрирана през 1991 г. Основната причина за нейното основаване е последователното нарастване на интереса на унгарските туристи към България и особено към черноморските обекти за отпих и почивка. Това ясно проличава от потока на пътници и на фирма "Несебър Експрес", която с пълен капацитет организираше отпътуване

ежедневно от Будапеща до Бургас, както и от броя на пътуващите с чартерните полети два пъти седмично.

Какъв е опитът от Вашата работа? Трудности, успехи?

През първите години незначително от напрегнатата за сезона работа нямаше особени трудности нито с резерва-

циите, нито с уреждането на изплатяванията, които се извършваха съответно договорните отношения. Като успех можем да отчетем факта, че нямаше рекламации и нямаше клиенти, които толкова бяха доволни от услугите ни, че ни търсеха повторно.

Какъв е профилът на фирмата?

Профилът ни в началото беше свързан с организиране на екскурзии за унгарски туристи в чужбина. Но с промените в политически и икономически аспект унгарските туристи получиха възможност да пътуват навсякъде по света и това на практика прекъсна автоматично потока от унгарски туристи за България. За да можем да се задържим като предприемачи, трябваше да променим и профила на фирмата. Шенгенските разпоредби по отношение на българите доведе до трудности с набавянето на визи за европейските страни. Това доведе до нарастване на интереса на

българските туристи към Унгария като страна с безвизов режим. По-голяма част от тях пристигаха главно в Будапеща, а малка част преминаваше транзитно за Западна Европа. С това се промени и профилът ни да приемаме и обслужваме туристи на територията на страната.

Според Вас каква е тенденцията, можете ли да прогнозируете? След премахването на визите за българи за Западна Европа увеличи ли се броят им като транзитни или пребиваващи за кратко време в Унгария?

От средата на деветдесетте години в България стана на мода абитуриентските банкети да са придружени с пътувания в чужбина. Често пъти мястото беше Будапеща. Върховият месец беше май. По-голямата част от

груповия туризъм се осъществяваше тогава. Изненадващ беше фактът, че след премахването на шенгенските визи за българи, потокът от туристи се насочи не на запад, а точно обратно – на изток. Българите, предпочитащи морския бряг, масово се насочиха към съседна Турция, която поради засилващата се инфлация предлагаше евтини първокласни хотелиерски услуги, което доведе до почти цялостното спиране на посетители в Унгария. Дори и младежите организират своите банкети на брега на Мраморно море.

А що се отнася до отношенията между Унгария и България в тази насока нашето лично мнение е, че в скоро бъдеще няма да настъпи рязка промяна. За засилване на интереса на унгарските туристи към България трябва да се създадат добри транспортни условия (чартерни полети, ж.п.

маршрути през Югославия). В България съществуват добри условия за приемане на туристи, цените също са конкурентни. Пристигането на български туристи в Унгария е свързано до голяма степен с икономическото състояние на страната. Приходите в туризма се осигуряват от платежоспособните или “добри” туристи, които пребивават по-дълго в страната и харчат повече. Докато такава прослойка няма, не може да се очаква масов групов туризъм. Броят на самостоятелните български туристи не е значителен от една страна заради високите цени на самолетните билети или продължителното пътуване с влак, а от друга поради несъответствието в изискванията и осъществяването на престоя на българите, търсещи евтини квартири в централните части на Будапеща.

ЗА ЗАБРАВЕНИЯ ПЪРВИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛ НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ ЛАСЛО ГОРОВЕ (1780-1839)

През 1837 г. в VIII и IX том на издванията от Унгарската академия на науките “*Научен сборник*” в две части бива публикувана монографията на Ласло Горове “*Отколеното и днешното състояние на банатските българи*”. Трудът има абсолютно първенство по темата, изпреварва “Алвинцката хроника” на Блазиус Клайнер.

Ласло Горове е роден на 2 юни 1780 г. в гр. Самошуйвар в Трансилвания като първо дете на семейство, получило благородническа титла през 1763 г. от императрица Мария Терезия. Гимназист е в Коложвар, сетне студент по право в Пеш. Трагично ранната смърт на неговия баща Кристоф Горове, последвалата след втория семестър през 1801 г., определя съвсем друг коловоз на по-нататъшната му съдба. Наложило се е да се установи в семейното имение в Гаттайа в Банат, където – успоредно с управлението на имотите – се отдава на литературна и научна дейност. Автор е на три играни пиеси и на такива научни трудове, за които на 11 септември 1835 г. бива избран за дописен член на Унгарската академия на науките.

Географското разположение на намиращото се на 55 км южно от Темешвар селище Гаттайа е своеобразна пастилна случайност, превърнала се за Ласло Горове в закономерно свързващо звено с многолюдните български общности в региона. Ученият още в самото начало на труда си сочи корените на интереса си към последните: “*Подтикваше ме патриотизмът, подтикваше ме очакването, че между документите за така малко познатата ни българска нация бих могъл да открия много такива новини, които заслужават да станат обществено достояние*”. За Ласло Горове от особено значение – двупосочно – е посещението му във Винга през юни 1836 г., където е поканен на общото събрание на общинския съвет на българската колония, а сетне му е оказана помощ както да допълни събраните дотогава извори, така и да ги съпостави с нови документи. В града ученият се запознава и с Ицван Дуньов, тогава студент по право и помощник-нотариус, и е пленен от патриотизма и знанията на двадесетгодишния български младеж.

Само след година монографията на Ласло Горове е отпечатана, може би само заглавието се нуждае не

толкова от обяснение, а от допълнение. Под “*отколеното състояние на банатските българи*” авторът всъщност е разбирал историята на българската държава до падането ѝ под турско робство, това е и първата част на труда. Посоченото отклонение в случая е повече от нужно, за България тогава в Европа се е знаело твърде малко, така на практика Ласло Горове е и първият автор-чужденец на история на поробената страна, издадена на стария континент. Втората част е както продължение на последната, така и преглед и анализ на живота на банатските българи от първата и втората преселническа вълна до края на първата четвърт на XIX в.

На 11 март 1839 г., ненавършил и шестдесет години, Ласло Горове умира в Пеша, където се е установил още през 1810 г. Трудно е да се категоризират причините за забравата, в която потъва за почти две столетия. Вероятно основното е недостатъчното познаване на самия автор, на неговото място в тогавашното унгарско общество и културно-научен живот. Наш дълг е да отдадем заслуженото на автора на първата научна монография за българите в Унгария.

Лечение с восък и прополис при мускулно-ставните заболявания

Мускулните заболявания обхващат болни с комбинирано увреждане на опорно-двигателния апарат и периферната нервна система. Артрозните изменения обикновено са възрастни заболявания. Те са хронични и се повлияват добре от восъколечението с прополис, дори когато са в обострен стадий, в резултат на преумора или простуда.

Восъкът, който се образува във восъчните жлези, разположени на коремчето на пчелите-работнички, е в течно състояние, когато е в жлезата, но в съприкосновение с въздуха се втвърдява – свойство, което се използва при оформянето на килийките. По състав восъкът представлява смес от химични съединения, които са в състояние да се резорбират от кожата при съприкосновението си с нея. От химична гледна точка восъкът е близък до жиљотинските и растителните масла. При загряване той поема известно количество топлина, която след това се отдава на подлежащата на третиране тъкан. В резултата на това се подобрява местното кръвообръщение на тъканите, което подпомага разнасянето на отпадните продукти и възприпятства възпалителните процеси. Счита се, че пчелният восък има “извличащо-изтеглящо” действие, т.е. чрез подобряване на обменните процеси и на местното кръвообръщение се постига подобряване на еластичността на кожата. Тя придобива свеж и гладък вид, което обяснява използването му в козметичната практика.

Прополисът (пчелният клей) също е продукт на пчелите-работнички. Те събират растителни смоли от тополи, бреси и др. дървета и от билките, които обработват със секретията на слюнчените си жлези. Така те създа-

ват една леплива маса, ароматична и с горчиво-парлив вкус. Прополисът е комбинация от разнообразни химични съединения, които в благоприятното си съчетание проявяват разнообразни биологични свойства. Той действа противомикробно, противогъбично, обезболяващо и увеличаващо реактивната способност на организма. Прополисът съдържа термостабилни антибиотици и широкият му антимикробен спектър обяснява противовъзпалителното му, а също и антисептично и болкоуспокояващото му действие. Освен това той има свойството да стимулира зарастването на тъканите и даренегерира повредените участъци от кожата. Съдържа микроелементи, които имат важно значение за обмяната на веществата като калций, алуминий, магнезий, силиций, мед и цинк. Съдържа също и витамините B1, B2, B6, C, E, A и др. Благодарение на горепосочените качества на пчелния восък и прополис може да се обясни благоприятния им ефект при лечението на ставните заболявания от дегенеративен характер (артрозата).

Лечението с восък може да бъде самостоятелно, като разтопенният восък се изсипва в тава с голяма, съобразно с третирания участък, изчаква се докато леко се повтвърди, обръща се върху мушам или найлон и се поставя върху болното място. Увива се с вълнен плат и така се държи 30-40 мин. при поликлинични условия, а при домашни може и повече.

Когато восъкът се съчетава с прополис, той също се нагрива на водна баня, като съотношението на восъка към прополиса е 1:10. Тъй като прополисът не се разтваря пълноценно във восъка, аолзува се марленият метод. От 8-10 пласта марлисе подготвят марлени пластири с големината

на болния участък, като се напоява в описаната по-горе смес, леко се изцеждат и се слагат върху съответния участък. Отново се покриват с найлон и вълнен плат и се държат 30-40 мин. а при домашни условия и по-дълго.

След всекидневното прилагане на 10-15 процедури субективните оплаквания намаляват и се подобряват обективните показатели като намаляване на отока (ако има такъв), увеличен обем на движението (ако е бил ограничен преди това) и намаляване на болковия синдром. Подобрява се самочувствието, а оттам и работоспособността на пациентите. Този метод се оказва с добра поносимост, като освен физиологическото зачервяване, други реакции на кожата не се забелязват. Ежедневното получаване на тази активна хеперемия (зачервяване) води до копиране на болковия синдром. Прополисовата анестезия (обезболяване) се доказва и от постепенното намаляване на лекарствата с обезболяващ ефект (аналгетици). Те постепенно се свеждат до минимум и евентуално се спират напълно към края на процедурите. Към обективните показатели се отнасят различните вегетативни смущения като изтръпвания и отмалялост в крайниците. Тези оплаквания също се стабилизират. С този вид лечение се повлияват добре и травматичните заболявания, при които обикновено се ползува парафинолечението. При него обаче се разчита само на прекия топлинен ефект, докато ефектът при прополисолечението е по-траен. Състоянието на пациентите се проследява през 3 месеца, а при единични случаи и до една година. Провеждането на втора серия лечение “затвърждава добрите резултати. Крайният ефект на това лечение го нарежда пред другите физиотерапевтични процедури.

ВЕСЕЛА ВАКАНЦИЯ ДЕЦА!

Ех, че лято!

Пясъкът ме пари – все не мога боса...
С моите другари кофичките нося.
Трябва ни водица – правим крепост
славна!
Бързайте, дечица, трудим се отдавна!

Ала щом изсъхна, пясъкът се срина.
Тягостно въздъхна нашата дружина.
Времето е скъпо, трябва да решим:
Нека се окъпем! После ще строим.

Вихрено цамбурна детското ни ято.
С пояса се гмурнах... Ех, че славно лято!
Весело се кискат на брега децата.
Махат, нещо искат, сочат над водата...

Даже и не питам! Права въртележка,
Но защо ли ритам със краката тежко?
Само за минута сетих се... Кога ли
Влязла бях обута с новите сандали!

Ана Александрова

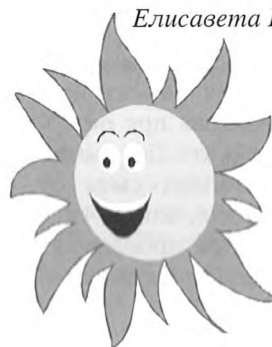

Лято

Няма облаче в небето –
ясно, топло лято.
Нивите узрели светят,
Сякаш чисто злато.

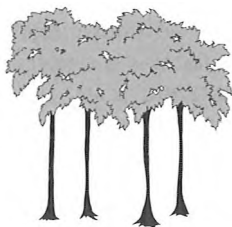
А отгоре във небето
леко се издига
и трепти, трепти с крилете
малка чучулига...

Елисавета Багряна

В гората

В горите, в горите,
в горите зелени,
ах, знам – тъй
много цветя има
там,
къпинки и дренки и
гъби червенки
и птички, и песни, и ягоди пресни –
тъй много, тъй много са там!
Вървете да идем, да идем!
Вървете!
Ура!
В зелената хладна гора!
И там до насита цветя вий
берете
и черни къпини,
и сладки малини –
в зелената хладна
гора!

Гео Милев

ГАТАНКИ

Една къща на една греда
стои и пак не пада.

Черни агънца в златна
кошара.

Орачът оре,
ораното се вижда, а
той не.

Отгоре гаванка,
отдолу копанка, в
средата стопанка.

Където ходи, къщата си на гръб
носи.

(гъбата)
(слънчогледа)
(къртицата)
(костенурката)
(охлювът)

Другари

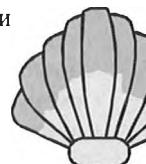
Плиска ме вълна играва.
Щрака щипки малко раче.
Уж към мен върви, обаче
Все на другаде отива.

– Спири се, Рачко
Кривокрачко,
Разкажи ми за морето.
Свършва ли се там, където
се опира до небето?

Слънцето ли там се мие?
Тихо казва мойто раче:
– Тайна е това, обаче
ние с теб ще я разкрием!

Няма трудности, когато
под петичките ми пари,
с Рачо Крачо сме другари
и е жарко, жарко лято!

Галина Златина

М. Т.

Бръчките разкриват характера

Освен признак на стареене бръчките разкриват и основни черти от характера на човек. Причината е много проста – мимиките на лицето, които са непрекъснато проявление на чувствата и реакциите, оформят специфични бръчки на различни места по физиономията. Ако знаете азбуката на бръчките, можете да прочетете характера

на човека по лицето му, твърдят специалисти.

Радостта се отбелязва в ъгълчетата на очите и около устата. Фините мрежички на тези места се появяват рано при хора, които често се усмихват и имат ведър характер. Бръчиците около очите и главно към веждите издават честност и преданост. Кожата около устата се набръчква и при стеснителните характери, хора, които изпитват вечна нужда да бъдат закриляни.

Педантите, които се задълбочават в подробности и детайли се познават по бръчките навсякъде около очите и между веждите. Голямата бразда между веждите според ширещото се мнение е белег на строгост и е типична за намръщените по нрав хора. Но тя също може да означава интелигентност и задълбоченост. Почти цялото чело е фино набраздено от хоризонтални черти при добродушните, но също говорят и за неспособност да завършат започнати дела.

Разочарованията се отпечатват в долната половина на лицето. Браздичките се оформят в областта между ноздрите и краищата на устните. Ако към тях се добавят и гънки, започващи от очите, това е човек преуморен и на края на силите си. В случай, че продължават и по-надолу от устните – това е ясен сигнал и за физически страдания. Често тези бръчки изчезват с времето, ако причината се премахне.

Постоянната тревожност набръчква цялостно лицето, но най-лесно се разпознава по ъгловатите резки около веждите.

Агресивните хора имат типични ъгловати бръчки не само около очите, но по челото и около устата.

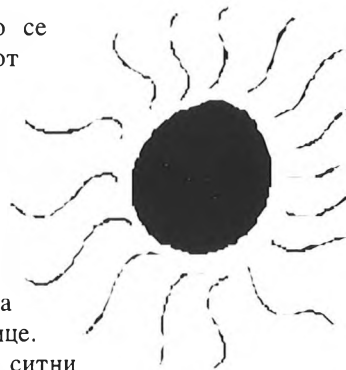
Слънчевата алергия е призната за женско страдание.

Няма обяснение на какво се дължи. Тя засяга 10% от възрастните хора. В 9 от всеки 10 случая нейна жертва са жени. Най-често те са на възраст 25-35 години. Не подминава обаче и мъжете. Ако кожата им се изложи на слънце без предварителна подготовка, ефектът е на лице.

Тялото се покрива със ситни пъпчици, които ужасно сърбят. Обривът е най-гъст по деколтето, врата, рамената, ръцете и краката. На практика уязвими са всички открити части. Те се изриват при всяка поява на слънце. Щом човек се скрие на сянка и остави кожата "да почива", пъпките се успокояват. Покаже ли се пак на плажа, проблемът се явява с нова сила. Всяка година мъчението се повтаря.

Въпреки, че механизмът на тази алергия не е изяснен, се знае, че реакцията на кожата се дължи на ултравиолетовите А лъчи, които произвеждат свободни радикали. Състоянието се облекчава от храни и хранителни добавки богати на антиоксиданти. Те пречат на образуването на радикали, твърдят специалисти и препоръчват витамин Е и микроелемента селен.

Трябва обезателно да ползват широкоспектърен защитен крем, който пази както от UVA така е от UVB лъчите. Най-подходяща защита за нашите географски ширини осигурява фактор 20-25.

Какво може да скрие плажният тоалет

Формата и щампата на банския прикриват недостатъци на фигурата

С основание се смята, че банският костюм е най-големият предател по отношение на недостатъците в женската фигура. Все пак, когато се избира плажен тоалет, може да се подбере така, че да не подчертава и дори да прикрива някои слабости.

Най-важното е да не се опитвате задължително да влезете в номера от миналата година. От прекалено малкият костюм щръкват всички малки тлъстинки.

Цветове и шампата

Могат да направят фигурата по-елегантна. Всеизвестна истина е, че тъмните тонове събират, докато светлите създават илюзия за допълнителна пълнота. Това лято са на мода ярките предизвикателни цветове и шарки. Изберете интересен модел с фигури които най-много напомнят вертикални ленти, ако искате да удължите торса. Хоризонталните ивици в горната част пак са подходящи за малък бюст.

Бюстът и ханшът са основна грижа на дамите на плажа. За не особено пищни гърди много вървят актуалните това лято рязани бански, при които горнището е от силно надиплен плат. Големият бюст е предимство, но ако е стегнат добре най-често в банел, за да запази приятна за окото форма.

Ако имате проблем с ханша, но от талията нагоре фигурата ви е добра, изберете бански с тъмна долна част и не-много дълбоко изрязан на бедрата. Презрамки през раменете и ярка шампа на горнището ще фиксират вниманието там и ще подчертават бюста.

Шкембенцето се прикрива най-лесно с цял бански или допълнителна препаска. Небрежно завързани на кръста ефирни материи се носят и това лято, въпреки че бяха хит на миналия сезон.

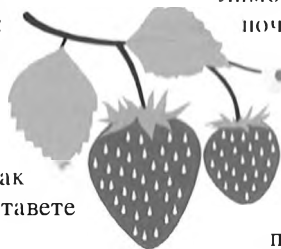

Как се премахват петна от плодове

Досадните петна, които остават от пресните летни плодове изглеждат неотстраними и често ни карат да изхвърлим съвсем нова дреха. Това с най-голяма сила важи за дрешките на малките, които повече се забавляват, отколкото внимават, когато лапат сочни ягоди, малини, черешки. Как да се отървем от досадните червени лехета показва опитът на домашното химическо чистене.

Най-важно е да се реагира бързо, докато петното не е засъхнало. Щом забележите на капано, залейте го бързо с кипяща вода, чак след като се отмие добре, посипете сол и оставете така дрехата за 15-20 минути.

Друг способ, успешно изпробван от домакините, е петното да се махне постепенно като се полива и отърква с лимонена киселина. Можете да се запасите с лимонтузу в случай, че нямате постоянно под ръка парче пресен лимон. След като петното видимо изчезне почистете тъканта със спирт или просто я изперете с топла вода и перилен препарат.

По подобен начин се постъпва и с упоритите канки кръв или петна от червено вино. Най-напред прясното леке се отмива старателно с вода, след това обработката продължава по описания начин.

М. Т.

ОТЗИВИ

Уважаема редакция,

“Български вестник” е единственият вестник на български език, от който всеки месец научаваме новините в българската колония. Ето защо той носи голяма отговорност за правилната и пълноценна информация на всички българи тук. През последните месеци с тревога забелязвам, че част от публикуваните материали са насочени към дискредитиране на хора от общността. Питам се, дали е редно да се използва нещастieto на едно младо семейство за нечий цели? Дали може безнаказано да се потъпква достойнството на хората? Да се пренабегват неоспорими успехи, за да се лансират съмнителни стойности?

“Български вестник” е официал-

но издание на българите в Унгария, финансира се от Фонда за национални и етнически малцинства и трябва да обслужва всички българи. Неговата задача е да информира обективно читателите си, а не да обслужва частни интереси. Той не е ведомствено издание на Българското републиканско самоуправление, за да представя едностранно определена гледна точка, без да се дава възможност за изказване на различни мнения.

Като председател на Дружеството на българите в Унгария се обръщам към редакторите на “Български вестник” с настоятелното искане да не всяват разединение сред българите в Унгария. Има дос-

татъчно неща, които да ни обединяват. Не е достойно да настрои-ваме един срещу друг шепата българи тук. По-добре да положим малко повече усилия, да заделим малко повече средства, за да подпомогнем българската култура, да насърчим нашите младежи и хората, изявени в различни области. Да помогнем на възрастните и социално нуждаещите се.

За да можем да се гордеем с името “българин”, а не да се сра-мим от раздорите си.

Будапеща, 17 юни, 2002 г.

Димитър Танев
председател на ДБУ

ROBINSON TOURS

1051 Budapest, Nádor u. 32. Tel.: 475 6071, 301 6650

WWW.BULGARIA.ROBINSONTOURS.HU

Ако искате да почивате на достъпни цени по широките и песъчливи плажове на българското черноморие изберете Robinson Tours. Предлагаме Ви вили и хотели в «Албена», Поморие и Приморско. Директни автобусни линии до «Албена», тръгващи от Будапеща всеки петък (спирки при нужда в София, Велико Търново и Варна).

Цени: от 15.900 Ft/седмица/човек със закуска - шведска маса, 50% намаление за деца. Преоткрийте България с Robinson Tours!

ROBINSON TOURS

Приносителят на този купон получава

5%

намаление от цените за почивка в «Албена» при пътуване с автобус. Купоните се приемат в офиса на:

Robinson Tours
1051 Budapest,
Nádor u. 32.
Tel.: 475-6071

Българо-унгарското средно езиково училище "Христо Ботев" гр. Будапеща продължава да приема ученици във всички класове и детската градина за учебната 2002-2003 година.

- обучението се води в маломерни паралелки от добри преподаватели
- български и унгарски език се изучават почти равностойно
- обучението се води на български език по български учебни програми
- на унгарски език се преподават история и география на Унгария
- добра компютърна база и Интернет
- въведен е предмета терминология
- осигурена е предпрофесионална подготовка по екскурзоводство
- училището разполага с ученически стол и бюфет,
- обучението за начален курс е целодневно, а останалите учат на една смяна
- учениците получават двуезична диплома, солидна подготовка и успешна реализация.

От училището

Вие сте млади, енергични и предприемчиви?

Разполагате с връзки в България?

Потърсете ни, за да започнем заедно бизнес в България!
Телефон: 06-70-315-44-58

Фирма "ГРУП" съобщава на своите пътници, желаещи да пътуват по маршрутите Будапеща - София - Будапеща, че автобусите тръгват от трета стоянка на новата автогара "Неплигет" (спирка на метро № 3) От Будапеща: вторник, сряда, петък и събота в 17.00 ч.

От София: понеделник, вторник, четвъртък и петък в 16.30 ч от паркинга при Централна гара - София.

Информация и продажба на билети: тел.: 269-42-46 и 06-30-416-84-34

Илия Караулиев

Български културен институт: Будапеща - VI район, бул. "Анраши" 14.

Фондът за национални и етнически малцинства обявява конкурс за стипендии за ученици от малцинствен произход в средните учебни заведения за учебната 2002/2003 г. Срокът за подаване на документите е 5 август 2002 г. Пълният текст и документите на конкурса можете да набавите в канцеларията на Фонда (Budapest, VI. ker. Bajcsy-Zsilinszky út 31. III/6.) или на адрес в интернет: web.axelero.hu/mnekk.

Същият конкурс се обявява и за студенти от висшите учебни заведения.

Срокът за подаване на документи е 30 септември 2002 г.

Представителството на авиокомпания "БАЛКАН" Ви информира, че от 22 април 2002 г. се възобновяват съвместните полети по линията Будапеща-София. Будапеща. Със съвременните самолети на "МАЛЕВ" нашата авиокомпания Ви предлага всеки ден полети до София с продължение до Варна и други дестинации.

С всеки закупен от Вас билет в бю-

рото на "БАЛКАН" Вие получавате приятно пътуване и давате своя принос за възстановяване на националния превозвач на България - Авиокомпания "БАЛКАН".

За информация, резервации и продажба на билети авиокомпания "БАЛКАН" е неизменно на Вашите услуги на телефон: 317-1818 и 16-309-505-102.

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ И СТОЛИЧНОТО БЪЛГАРСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Български вестник ISSN 1416-3098. Bolgár Hírlap. Megjelenik havonta a Nemzeti és Etnikai Kisebbségért Közalapítvány, a helyi bolgár önkormányzatok támogatásával. Излиза всеки последен ден от месеца без юли и август. Отговорен издател: Димитър Цуцуманов. Редакция: Татяна Кръстева, Петър Петров, Моника Тютюнкова. Адрес на редакцията: Szerkesztőség: 1093 Budapest, Lónyay u. 41. Tel.: 216-4210. E-mail: bolgonk@bul.hu. Felelős kiadó: Czuczumanov Dimiter. Szerkesztőség: Kraszteva Tatjana, Petrov Péter, Tyutyunkov Monika. Печатница/Nyomda: PUBLICITAS. Цена/Ára: 50,- Ft. Публикуваните материали изразяват мненията на техните автори. Материали и снимки не се пазят и не се връщат! Всеки брой приключва на 15-то число от месеца.

МАТЕРИАЛИ И ТЕХНИКА НА ИКОНАТА

Св. Димитър, XVII в.

Техническите похвати в иконописа вървят успоредно с цялостното изграждане на идейно-догматичното схващане за същността и ролята на православната икона. Макар че техниката и технологията на създаване на една икона да изглеждат на пръв поглед бавен и трудно променящ се процес, с течение на времето те също търпят развитие, чрез което се стремят да отговорят на новите постановки в догматичните и естетически схващания на източно-православната църква за иконата. Същевременно обаче трябва да се посочи, че тези елементи все пак са най-консервативните съставки на иконописа.

В своето най-ранно начало, когато все още са силни традициите на античното изкуство на портрета, иконописа използва най-разпространената за това време техника на енкаустиката, при която боята се разтваря в стопен восък и така се нанася върху грунда. Тази техника дава възможност за не малко живописни ефекти, които обаче, по-късно, с утвърждаване на плоския линейно-графичен стил в изграждането на образа, става ненужна и несъответна на новото идейно-философско разбиране за иконата. Поради това тя е трябвало да бъде изоставена. Иконописецът вече нямал нужда от нея и техниката на енкаустиката е заменена с техниката на темперната боя. Тя давала по-голяма възможност за изразяване на същността на иконата като идеализирано изображение на божественото. Тази техника е тряб-

вало да обезпечи създаването и утвърждаването на такъв изразен език, който въпреки, че не трябва да има нищо общо с материалния свят, трябва да е приемлив и разбираем от всеки християнин.

Направата на една икона започва с изработване на "тялото", като най-често използвания материал е дървото. Естествено тук е имало разлика в предпочитанията на майстора, желанието на поръчителя, възможността за набавяне на материала и не на последно място от предназначението на самата икона. За старите и представителни български икони (до XVI в.) например се използва дъбово дърво, което е здраво и не се деформира. Липовото дърво пък леко се обработва и не е тежко. Иглолистната дървесина се употребява по-често, тъй като е устойчива срещу вредни насекоми, но лесно се деформира. Има икони и от тополя или кестеново дърво, а тренинските майстори през XVIII-XIX в. употребяват и буково дърво, но не го режат, а цепят, за да не се изметне при съхненето. В зависимост от размера на иконата тя се изготвяла от една, две или три еднородни дъски, слепени с туткал и от задната страна напречно укрепени, обикновено с две летини, наречени кушаци, които поради разнообразието си в изработката са важен белег при датирането на една икона. Дъската се обработвала с длето, тесла или друг инструмент. До XVII в. българските майстори използвали триона само за напречно рязане на дъската. При двустранните икони, укрепването е ставало с опасваща рамка от същия вид дъска. С течение на времето някои икони ограждат с профилирана рамка, която се получавала с издълбаване на вътрешната част на плата. Обикновено иконите от преди XV в. са с по-високи рамки, около 1 см и широкими 1-3,4 см. Върху тези рамки, напр. при така наречените житийни икони, са рисувани сцени от живота на изобразения върху нея светец. След XV в. тези рамки стават по-плитки, а през XVII-XVIII в. често се украсявали с резбени растителни мотиви, което през следващия век е характерно за тревненските майстори. Върху така подготвената дъска се нанася грунда, който е от гипс или креда (мека скала, разновидност на варовика). За свързвател се употребяват различни естествени (животински) лепила

(туткал). Византийските икони са предимно с гипсов грунд, а в балканските икони често се среща и грунд от креда. Това зависело от географския район. Преди да се постави грундът, дъските на някои по-големи и представителни икони са облепени с лепенено платно, за да се предпази грундът от естествената деформация на дървото. Грундът се нанасял с четка, на няколко пласта (от 3 до 15) с дебелина до 1 мм. Общо може да се каже, се при старите икони грундът е по-дебел. Българските икони от XVIII-XIX в. са със съвсем тънки грундове. След като изсъхне напълно той бил старателно загладан и върху така получената повърхност се нанасяли контурните очертания на иконата, което ставало чрез копиране, от нанесени върху намаслен пергамент, а от XIII в. и върху хартия, точни образци. Следващият етап е поставяне на позлатата. За целта се използват тънки златни листове (варак). Върху грунда се поставя подложката, съставена от охра (глина с железен или манганов окис) или креда, примесени с яйчен белтък, лой, лепило, сапун, пепел и др. След като изсъхне, тази маса се стрива на прах (червеникаво-кафяв) и разтворена във вода и туткал се поставя върху грунда. След това, с четка, той се намазва със спирт (ракня), върху него се поставя варака и се притиска (полира) с гладка кост (зъб от глиган) или с парче ахат. Има и други начини на позлата. Живописването ставало с темперни бои (натурални и органични багрила), разтворени в яйчена смулня с малки прибавки на растителни смоли, лак или различни масла. През Възраждането в българската иконопис майсторите използват вече и изкуствено произведени бои. Рисували с кръгли, мекни четки, които сами изготвяли от косми на катеричка, коза, косми от околю ушите на вола, свинска четина, конска опашка и др. Боите се нанасят на слоеве с грацията от тъмните към светлите. Изгражда се един плоскостно-линеарен порядък от цветни петна и линии, установен от предписанията на канона. За намаляване на резкостта при цветните петна се използвал шрихът или по-разредена боя, осигуряващи известно преливане на тоновете. През XVIII-XIX в. започва използването и на маслени бои в живописа, особено при банските и тревненски майстори. Последният елемент е лакирането на иконата с прозрачни и леки лакове, разтворени в спирт, за предаване на още по-силен блясък на багри-

Петър Петров